

BUDAPESTI
SAKK-SZEMLE.

FOLYÓIRAT A SAKKJÁTÉK KÖRÉBŐL
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Országos Széchényi Könyvtár

KIADJA

A „BUDAPESTI SAKKOZÓ-TÁRSASÁG“

BUDAPEST

ROBICSEK ZSIGMOND KÖNYVKERESKEDÉSE

V., Erzsébet-tér 14.

BUDAPESTI SAKK-SZEMLE.

Kiadja a „Budapesti Sakkozó-Társaság.”

Előfizetési ára egész évre 2 frt félévre 1 frt. Megrendelések a „Budapesti Sakk-Szemle” kiadó-hivatalába — Robicsék Zsigmond könyvkereskedése, Budapest, Erzsébet-tér 14. — küldendők.

Vasárnap, május 1-én.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Budapesten, koronaherceg-utca 2. szám alá küldendők

Irodalmi szemle.

1891.

A sakkjáték fejlődésének és rohamos terjedésének egyik főtényezője a sakkirodalom, mely évről-évre emelkedőben van, virágzóbb, termékenyebb lesz, s a sakkvilág mindig nagyobb érdeklődésével találkozik. Mig ezelőtt egy-egy szakmű megjelenése esemény számba ment, s az érdekeltég kapva-kapott jó és rossz után, ma már válogathatunk a szakkönyvekben és az érdektelen vagy silány művek helyett bőven nyílik alkalmunk a kiváló munkákban élvezetet találni.

A mult esztendő e részben minden várakozást felülmúlt, a mennyiben sok figyelemre méltó, érdekes termékkel gazdagította a sakkirodalmat, melyek megjelenésük sorrendjében a következők:

1.) Berger János: Katechismus des Schachspiels. Ez a kezdők számára készült jeles kis könyv hivatva van az évtizedeken át használt és kedvelt, de már elavult „Portius“-t pótolni. Monarchiánk hírneves mestere, a kítűnő feladványszerző és a „Das Schachproblem und dessen kunstgerechte Darstellung“, valamint a „Theorie und Praxis der Endspiele“ című kiváló művek írója már nevével kellő biztosítékot nyújt legújabb munkájának alaposágáról, melyből kezdők sokat meríthetnek. A mű minden szükségést felkarol, anélkül, hogy feleslegessel fásasztaná a tanulót, s az eddig megjelent tankönyvekkel szemben főszólyt fektet a megnyitási hibák illusztrálására, mintegy 30 tanulságos példával figyelmeztetve a tanulót azokra a kisebb nagyobb hibákra, melyeket a kezdők rendszeren már a játszma elején szoktak elkövetni.

2.) Heyde Albert: Die französische Partie. Ez a 72 lapra terjedő munka az utóbbi évek mestertornáin előszeretettel játszott francia megnyitást (e2—e4, e7—e6) tárgyalja, s a fontosabb változatokat mintajátszmákkal is kíséri. A mű buzgalommal és ügyesen van összeállítva, s e kedvelt megnyitás érdekes variánsait bőven, itt-ott önállóan és a tanulásra alkalmas módon mutatja be.

3.) Bachmann L.: Schach-Jahrbuch. Egy sakkbarátok részére megindított vállalat első évfolyama ez; ügyes, életre való munka, mely érdekesen van összeállítva és 107 lapnyi tanulságos és szórakoztató tartalmával közkedveltségre fog szert tenni. Van benne: I. 12 híres régi mesterjátszma. II. Egy sakkrónika, mely Kr. sz. u. 700 évtől kezdve a mult évig minden nevezetesebb sakkeseményt átnézetileg tüntet fel.

III. Egy összehasonlító tanulmány az utolsó 50 év sakkmestereinek győzelmeiről. IV. Históriavázlat I. Napoleonról, mint sakkjátékosról, a nagy hadvezér két érdekes játszmájával. V. Dr. Tarrasch életrajza, 10 nevezetesebb játszmájával. VI. 16 válogatott mesterjátszma 1890-ből. VII. Történelmi csevegések. VIII. A legrégebb pásztormatt. IX. Végjátékok. X. Válogatott problémák.

4.) Van Foreest és Tresling: Der internationale Schachkongress zu Amsterdam. E könyvecske az 1889-ik évi hollandi nemzetközi sakkverseny lefolyását tárgyalja és az ott játszott 48 játszmát közli, gondos és tanulságos jegyzetekkel kísérve.

5.) Kupffer Károly: 30 ausgewählte Schachpartien Kis gyűjtemény szerző játszmáiból, melyekben van élénkség, némi rutin, itt-ott szellemes fordulat, de egészben csak egy ügyes amatőrrel ismertetnek meg, ki köznapi ellenfeleivel alaposan elbánik.

6.) Az év végén hagyta el a sajtót Párisban a Numa Preti kiadásában egy vaskos kötet Tolosa Carrerastól. A mű, melynek címe: „Traité analytique des problèmes d'échecs.“, több mint 600 oldalon a feladványkészítés művészetét tárgyalja és fejtegetéseit számtalan példával illusztrálja, úgy, hogy a mű már mint feladványgyűjtemény is figyelmet érdemel. E feladványok közt Bláthy és Ehrenstein magyar szerzőktől is találunk szemelvényeket. A művet mint szakmunkát az angol és francia sajtó szerföltött dicséreti, de azért az kellőleg megbírálván eddigelé nincsen.

Havasy Artur.

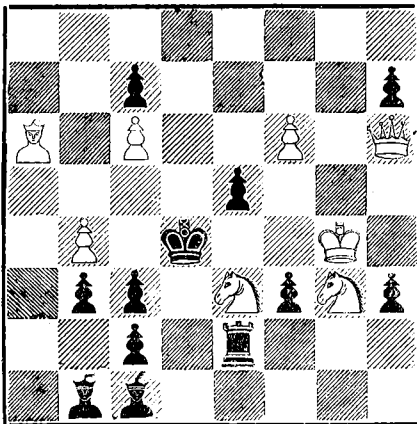
Feladványok.

E rovatunk 5 eredeti feladványt s egy külföldi ujdonságot tartalmaz.

202. sz. feladvány.

Chocholous Györgytől, Prágában.

Sötét.

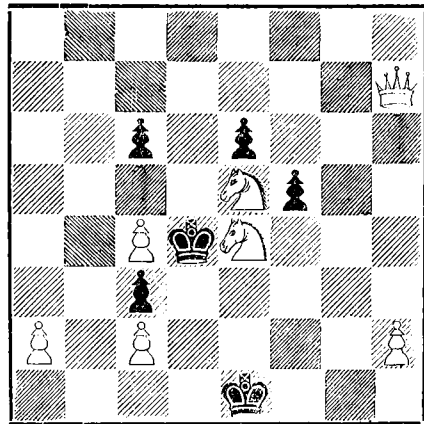
Világos.

Világos indul s a 4-ik lépésre mattot ad.

203. sz. feladvány.

Havasy Arthurtól, Budapesten.

Sötét.

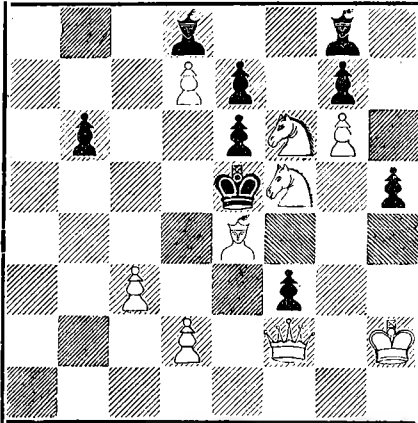
Világos.

Világos indul s a 3-ik lépésre mattot ad.

204. sz. feladvány.

Kelemen Józseftől, Bodzán.

Sötét.

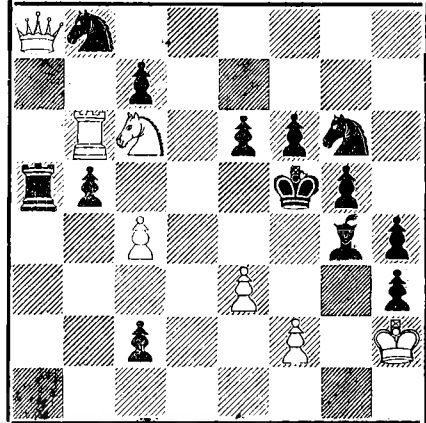
Világos.

Világos indul s a 3-ik lépésre mattot ad.

205. sz. feladvány.

Sütő Jánostól, Budapesten.

Sötét.

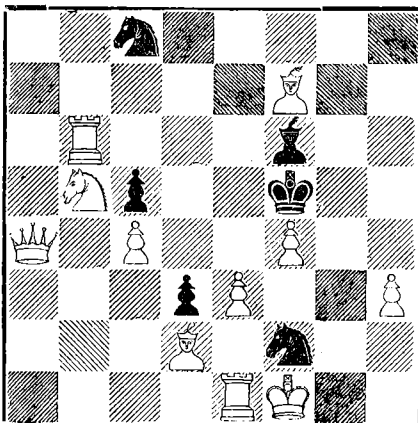
Világos.

Világos indul s a 3-ik lépésre mattot ad.

206. sz. feladvány.

Ehrenstein Mórtól, Budapesten.

Sötét.

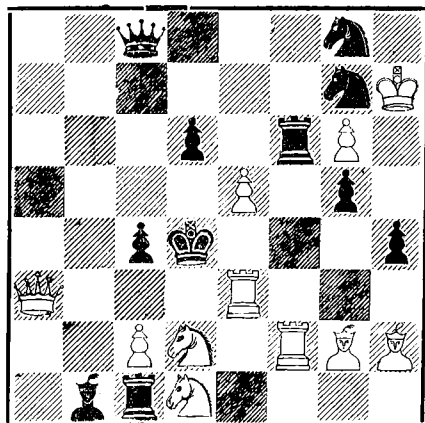
Világos.

Világos indul s a 2-ik lépésre mattot ad.

207. sz. feladvány.

Loyd Sámuelettől, New-Yorkban.

Sötét.

Világos.

Világos indul s a 2-ik lépésre mattot ad.

Megfejtések

a f. évi március hóban közlött feladványokhoz.

190. sz. feladvány. Kelemen Józseftől, Bodzán. a5-re sötét gyalog helyezendő, 1) b3-b4 mellékmegoldás elhárítása végett.

1) H f7-d8 H g7-h5 2) K h1-g1 K e3xf4 3) V a2-f2† K f4-g5 4) H d8-f7†-matt. 2) . . . K b3xd4 3) V a2-d2† K d4-c5 4) H e5-d7†-matt.

1) . . . K e3xf4 2) V a2-f2† K f4-g5 3) H d8-f7† K g5-h5 4) V f2-h2†-matt.

1) . . . H g7-f5 2) K h1-g1 K e3xf4 3) H d8xe6† K f4-g3 4) V a2-h2†-matt.

191. sz. feladvány. Dr. Gold Samueltól, Bécsben.

1) K b5-b4 d6-d5 2) F c4-b5 d7-d6 3) K b4-a5 K d4-c5 4) H g5-e6†-matt.

192. sz. feladvány. Ehrenstein Mórától, Budapesten.

1) V a2-e2 F b5-a4 2) V e2-h5 K d4-c3 3) V h4-h8†-matt. 2) . . . H b7xc6 3) F g4-f5†-matt.

1) . . . F b5xd3 2) V e2xd3† K d4-c5 vagy e5 3) F g5-e3 vagy f2-f4†-matt.

193. sz. feladvány. Dr. Kálniczky Gézáttól, Király-Helmecczen.

1) V d4-f2 H h2-g4 2) V f2-h4† H g2xh4 3) H g6-f4†-matt.

1) . . . K h5xg6 2) V f2-g3† K g6-f5 3) H f7-d6†-matt. 2) . . . H h2-g4 3) V g3xg4†-matt.

1) . . . K h5-g4 2) V f2xg2† K g4-f5 3) H f7-d6†-matt.

194. sz. feladvány. Konyovics Miklóstól, Zomborban.

1) V b5-d3, matt 3 változatban.

195. sz. feladvány. Tracy I. F.-től.

1) V h8-a1, matt 8 változatban.

A mult számban közlött 196. sz. feladványban h3-ra sötét gyalog helyezendő.

A megfejtéseket beküldték: dr. Bretter Dániel, dr. Bozóky Ádám, Fellner József, Havasy Artur, Senki Ede és Sütő János Budapesten. Exner Győző Pozsonyban, Kelemen József Bodzán, Németh Péter Ung.-Tarnócson.

J á t s z m á k.

122. sz. játszma.

Francia védelem.

Játszották Pozsonyban 1892. március 8-án.

Világos:	Sötét:
Exner Győző.	Albin Adolf.
1) e2-e4	e7-e6
2) d2-d4	d7-d5
3) e4xd5	e6xd5
4) H g1-f3	F f8-d6
5) F f1-d3	F c8-e6
6) O-O	H g8-f6
7) H b1-c3	h7-h6
8) F c1-d2	c7-c6
9) B f1-e1	K e8-f8

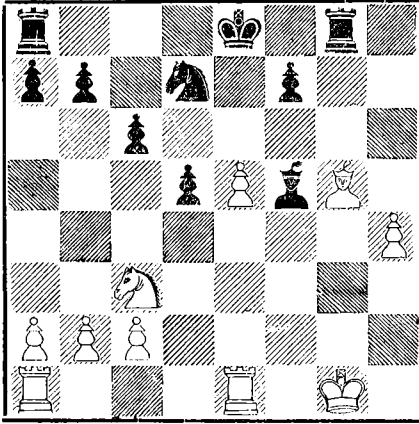
Sajátszerű és mindenestre vártalan folytatás, amely nézetünk szerint jó nem lehet. O-O vagy pedig H b8-d7 és V d8-e7 után a vezérolfalra való elsáncolás e helyütt a természetes folytatás.

10) H f3-e5	F d6xe5
11) d4xe5	H f6-g8

12) f2-f4	H g8-e7
13) V d1-h5	g7-g6
14) V h5-h4	H b8-d7
15) g2-g4	K f8-e8
16) f4-f5	Világos a 10-ik lépéstől kezdve igen jól vezette a támadást, ez a gyalogáldozat azonban hibás és indokolatlan. B e1-f1 volt itt helyén. A tett lépésre világos játsz mája elveszethetnek tekinthető.

16) . . .	g6xf5
17) g4xf5	H e7xf5
18) V h4-f4	V d8-g5†
19) V f4xg5	h6xg5
20) F d3xf5	F e6xf5
21) F d2xg5	B h8-g8
22) h2-h4	

Hadállás világos 22-ik lépése után.
Sötét Albin Adolf.

Világos Exner Győző.

- 22) . . . H d7—f8
E lépés szükséges volt. F f5×c2-re 23) e5—e6 következett volna.
- 23) K g1—f2 H f8—e6
24) F g5—f6 F f5×c2

- 25) B e1—g1 K e8—d7
26) B g1×g8 Itt már egyéb folytatásokra is alig lehet világosnak a d gyalog előnyomulása ellen védekeznie.

- 26) . . . B a8—g8
27) B a1—g1 B g8×g1
28) K f2×g1 H e6—f4
29) K g1—f2 d5—d4
30) H c3—e2 H f4—e6
31) K f2—e1 c6—c5
32) K e1—d2 F c2—g6
33) H e2—g1 b7—b5
34) H g1—h3 c5—c4
35) H h3—g5 b5—b4

A világos játszma immár mindenkép veszve van.

- 36) K d2—c1 c4—c3
37) b2×c3 b4×c3
38) H g5×e6 K d7×e6
39) F f6—g7 d4—d3
40) F g7—h6 K e6×e5
41) F h6—g7† f7—f6
világos feladja.

123. sz. játszma.

Futárjáték.

Játszották Pozsonyban 1892. március 9-én.

Világos: Albin Adolf.
Sötét: Exner Győző.

- 1) e2—e4 e7—e5
2) F f1—c4 H g8—f6
3) H g1—f3 H f6×e4
4) H b1—c3 H e4—f6
5) H f3×e5 d7—d5
6) V d1—e2 F f8—e7
7) F c4—b3 O—O
8) d2—d4 H b8—c6
9) F c1—e3 a7—a6
10) O—O V d8—d6²)

A világos hadállás itt már határozottan előnyösebb. Az adott helyzetben nehéz sötétnek teljesen kielégítő folytatást találni. A tett lépés mindenesetre nem a legsze-

rencésebben volt választva. Jobb volt szerintünk F e7—b4.

- 11) f2—f4 F c8—f5
12) g2—g4 F f5—e4
13) g4—g5 H f6—d7
14) H c3×e4 d5×e4
15) c2—c3 H c6—a5
16) H e5—c4 Itt F b3—c2 volt a helyes folytatás. 16) . . . f7—f5-re 17) b2—b4 H a5—c6 18) F c2—b3† stb. következett volna.
- 16) . . . H a5×c4
17) F b3×c4 b7—b5
18) F c4—b3 c7—c5
19) f4—f5 c5×d4
20) c3×d4 B a8—e8
21) V e2—g4 K g8—h8
22) K g1—h1 H d7—b6
23) B f1—g1 H b6—d5
24) F b3×d5 V d6×d5

- 25) B a1--c1 F e7--d6
 26) f5--f6 B f8--g8
 27) V g4--d7 g7×f6

Világos e lépésével esetleges vezércserére és a játszma döntetlenüé tételére játszik. Ez itt már bizonyára a legjobb amit tehetett.

- 28) B e1--c5 V d5--e6
 29) V d7×e6 B e8×e6
 30) B c5--c6 f6×g5

E lépésre a játszma elveszett. 30) . . . F d6--f4 (F d6×h2-re 31) B g1--c1 következnek). 31) B c6×e6 F f4×e3 32) B e6×f6! F e3×g1 33) K h1×g1 B g8×g5† 34) K g1--f2 B g5--h5 35) K f2--g3 B h5--d5 után sötét a játszmát legalább is döntetlenné teheti.

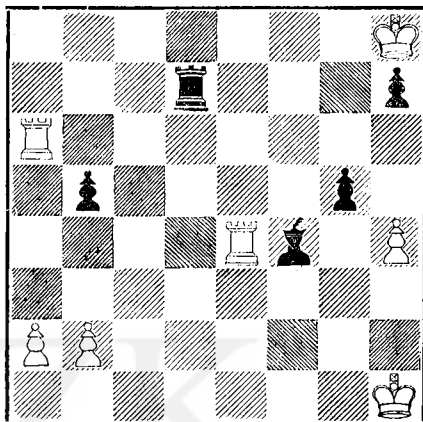
- 31) d4--d5! F d6--f4
 32) d5×e6 Egyszerűbb és rövidebb befejezés volt 32) F e3×f4 B e6×c6 33) d5×c6 g5×f4 34) B g1×g8† K h8×g8 35) c6--c7 stb.
 32) . . . F f4×e3
 33) B g1--e1 F e3--f4
 34) e6×f7 B g8--f8
 35) B e1×e4 B f8×f7

- 36) B c6×a6 B f7--d7

- 37) h2--h4 További 10 lépés után sötét a játszmát feladta. E lépéseket a játszma beküldője nem közölte velünk, de azok különben is lényegtelenek, mert sötét játszmaja már itt tarthatatlan.

Hadállás világos 37-ik lépése után.

Sötét Exner Győző.

Világos Albin Adolf.

124. sz. játszma.

Francia védelem.

Játszották Pozsonyban 1892. március 14-én.

Világos : Sötét:
 Exner Győző. Albin Adolf.

- 1) e2--e4 e7--e6
 2) d2--d4 d7--d5
 3) e4×d5 e6×d5

Heyde könyve szerint ez a legjobb folytatás mert semmi veszélyrel nem jár világosra nézve. Mi itt Paulsen folytatásának H b1--c3-nak adunk előnyt.

- 4) H g1--f3 H g8--f6
 5) F c1--g5 F f8--e7
 6) F g5×f6 F e7×f6
 7) H b1--d2 O--O
 8) F f1--e2 H b8--c6
 9) c2--c3 H c6--e7
 10) H d2--f1 H e7--g6
 11) V d1--d2 B f8--e8
 12) H f1--e3 H g6--f4
 13) O--O g7--g5

Merész manœuvre, amely azonban kellő folytatás mellett sikert ígér.

- 14) F e2--d1 H f4--g6
 15) F d1--c2 g5--g4
 16) H f3--e1 F f6--g5

- 17) V d2--d3 17) H e1--d3 s azután F c8--f5-re B a1--e1 volt a legjobb folytatás.

- 17) . . . B e8--e4

Hiba; 17) F g5×e3 18) f2×e3 V d8--g5! volt a helyes folytatás.

- 18) V d3--d1! g4--g3

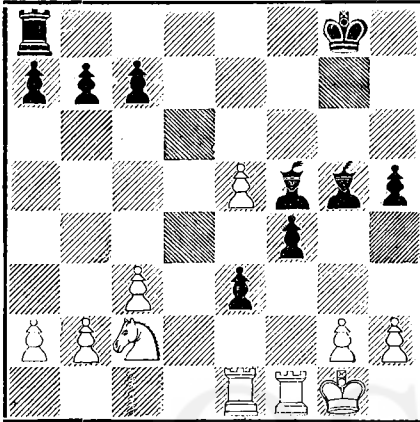
Sötét a gyalogvesztést nem kerülheti el s azért inkább a minőséget áldozza fel. Világos azonban ezáltal döntő túlsúlyba jő.

- 19) F c2×e4 g3×f2†
 20) K g1×f2 d5×e4
 21) H e1--c2 f7--f5

- 22) K f2—g1 f5—f4
 23) H e3—g4 h7—h5
 24) H g4—e5 H f6×e5
 25) d4×e5 V d8×d1
 26) B a1×d1 e4—e3
 27) B d1—e1 F c8—f5

Hadállás sötét 27-ik lépésre után.

Sötét Albin Adolf.

Világos Exner Győző.

- 28) H c2×e3! Kitűnő lépés amely a végjátékot lényegesen megkönnyíti.
 28) . . . F f5—d3
 29) H e3—d5 F d3×f1
 30) H d5×c7 B a8—c8
 31) H c7—e6 F f1×g2
 32) K g1×g2 F g5—h6
 33) K g2—f3 B c8—e8
 34) H e6×f4 F h6×f4
 35) K f3×f4 B e8—f8†
 36) K f4—g3 h5—h4†
 37) K g3—g2 B f8—f5

- 38) B e1—e2 B f5—h5
 39) K g2—h3 K g8—f8
 40) K h3—g4 B h5—h6
 41) e5—e6 K f8—e7
 42) h2—h3 a7—a5
 43) a2—a4 b7—b6
 44) B e2—e4 B h6—h8
 45) K g4—g5 B h8—h7
 46) B e4×h4 B h7—g7†
 47) K g5—f5 A sötét hadállás itt már nagyon kevés reménnyel bíztat.

- 47) . . . B g7—g2
 48) B h4—h7† K e7—e8
 49) b2—b4 a5×b4
 50) c3×b4 B g2—a2
 51) K f5—f6 51) B h7—b7 B a2×a4-re pedig 52) K f5—f6 szintén rövid uton célhoz vezetett volna.

- 51) . . . B a2—f2†
 52) K f6—e5 B f2—b2
 53) K e5—d6 B b2—d2†
 54) K d6—c6 B d2—d4
 55) K c6—b5 B d4—d6
 56) e6—e7 B d6—e6
 57) a4—a5 b6×a5
 58) K b5×a5 K e8—d7
 59) b4—b5 B e6—e1
 60) K a5—a6 B e1—a1†
 61) K a6—b7 B a1—b1
 62) b5—b6 K d7—e8
 63) K b7—a7 B b1—a1†
 64) K a7—b8 B a1—b1
 65) b6—b7 K e8—d7
 66) e7—e8† K d7×e8
 67) K b8—c8 sötét feladja.

125. sz. játszma.

Spanyol játék.

Játszották Pozsonyban 1892. március 15-én.

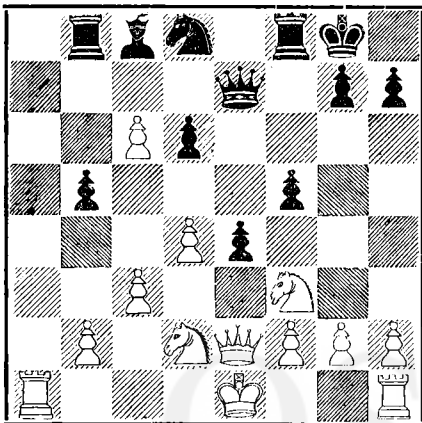
- Világos: Albin Adolf.
 Sötét: Exner Győző.
 1) e2—e4 e7—e5
 2) H g1—f3 H b8—c6
 3) F f1—b5 a7—a6
 4) F b5—a4 H g8—f6
 5) V d1—e2 Itt az elsáncolás a legjobb folytatás.
 5) . . . b7—b5
 6) F a4—b3 F f8—e7
 7) c2—c3 d7—d6

- 8) a2—a4 B a8—b8
 9) a4×b5 a6×b5
 10) d2—d3 O—O
 11) F b3—d5 V d8—d7

Ez a futármeneuvre éppen nem szerencsés. A futárnak jobb lett volna helyén maradnia.

- 12) F c1—e3 H f6×d5
 E csere által sötét a király szárnyon domináló hadállást nyer.
 13) e4×d5 H c6—d8

- 14) H b1—d2 f7—f5
 15) F e3—g5 c7—c6
 16) F g5×e7 V d7×e7
 17) d3—d4 e5—e4
 17) d5×c6 és azután 0—0 volt
 itt a helyes folytatás.
 18) d5×c6 H d8—e6!
 Hadállás világos 18-ik lépése után.
 Sötét Exner Győző.

Világos Albin Adolf.

E kitünő lépéssel sötét csakhamar
 döntő túlsúlyba jó.

- 19) H f3—g1 H e6—f4
 20) V e2—f1 H f4—d3†
 21) K e1—d1 H d3×b2†
 22) K d1—c2 H b2—d3
 23) H g1—e2 F c8—e6
 24) H e2—c1 F e6—c4
 25) V f1—g1 d6—d5
 26) f2—f3 b5—b4
 27) H d2×c4 d5×c4
 28) B a1—a4 Világosnak itt már
 semmi védelme nincs.
 28) . . . b4×c3
 29) K e2×c3 H d3—b2
 30) B a4—a2 V e7—b4†
 31) K c3—c2 H b2—d3
 32) V g1—e3 V b4—b1†
 33) K c2—d2 H d3×c1
 34) B h1×c1 V b1×a2†
 35) K d2—d1 V a2×g2
 36) V e3—e2 V g2—g1†
 Világos feladja.

126. sz. játszma.

A négy huszár játéka.

Játszották Vukováron f. évi március hóban.

- Világos: Sram N.
 Sötét: Stubenvoll H.
- 1) e2—e4 e7—e5
 2) H g1—f3 H b8—c6
 3) H b1—c3 H g8—f6
 4) F f1—b5 F f8—c5
 A játszma most a spanyol megnyitásba ment át. A tett lépésen kívül itt 4) F f8—b4, d7—d6 és a7—a6 jönnek számításba.
 5) H f3×e5 F e5×f2†
 Ez a lépés nem előnyös, világos ennek folytán csakhamar domináló hadállást nyer. 5) . . . H c6×e5 6) d2—d4 F c5—b4 (és nem F c5—d6) a helyes folytatás.
 6) K e1×f2 H c6×e5
 7) B h1—f1 Erélyesebb folytatás
 7) d2—d4 H e5—g4† 8) K f2—g1 stb.
 7) . . . c7—c6
 8) F b5—e2 V d8—b6†
 9) d2—d4 d7—d6
 10) K f2—g1 H e5—g6

- 11) K g1—h1 h7—h5
 E merész támadó lépés helyett 0—0 még kielégítő védelmet ígért. Világos e lépés gyöngeségét igen jól aknázza ki.
 12) e4—e5! d6×e5
 13) d4×e5 H g6×e5
 14) V d1—d6 H e5—g4
 H f6—d7-re következnek, mint azt Stubenvoll ur a játszma beküldője megjegyzi 15) F c1—f4 f7—f6 16) V d6—e6† K e8—d8 17) B a1—d1 stb. erős támadással.
 15) F e2×g4 H f6×g4
 16) F c1—g5 f7—f6
 17) B a1—e1† K e8—f7
 18) B e1—e7† K f7—g6
 19) B e7×g7†! Világos e correct áldozattal azonnal eldönti a játszmát.
 19) . . . K g6×g7
 20) F g5×f6† K g7—g8
 21) F f6—d4 c6—c5
 22) V d6—f8† K g8—h7
 23) V f8—g7†-matt.